

Írta: Sipos Ferencné

Hagyd el az utcát, gyere Bosconiába

Bosconia a program neve, melyet don Saverio De Nicolo, a Bariból származó olasz misszionárius kezdeményezett még az 1950-es évek elején, s ma is aktívan irányít évtizedek alatt felhalmozódó tapasztalatait hasznosítva. Az általa képviselt gyermekvédelmi programot az Egyesült Államokban is elismerik, csak Latin-Amerikában legalább 20 követője működik jelenleg is.

A Bosconia abban különbözik az egyéb gyermekvédelmi tevékenységtől, hogy a gondozott gyermekek számára nemcsak jobb életkörülmények nyújtására korlátozódik, hanem a felnőtt társadalomba való beilleszkedésüket is elősegíti. Don Saverio abból a meggyőződésből indult ki, hogy az ifjúkori bűnözés megszüntetéséhez egészen a gyökerekig kell visszamenni. A gondozást az utcán kell kezdeni, hiszen az utcára került gyerekek csaknem mindig kis bűnözővé válnak. 1969-ben mintegy 700 gyerek kapott így segítséget, ma már csaknem 5000 gyermekről gondoskodnak a program keretében.

Az utcai gondozás első állomása a menedékház, melyből mintegy 28 működik a fővárosban, Bogotában. Néhány közülük nem más, mint egy udvar valamelyik városzéli negyedben, ahol a gyerekek lezuhanyozhatnak, kimoshatják a ruhájukat, labdázhatnak. Tudják, hogy itt egy reggelire és egy déli levesre is számíthatnak.

Késő délután viszont visszamennek az utcára, ahol az éjszakát ezer veszély között töltik: bandák, rendőrség, betegségek... A gondozási központ felelőse reggelenként legalább heti 3-4 alkalommal orvosi teendőket is ellát. A kórházban elkapnák a rendőrök a csavargókat, ezért inkább a menedék-házra bízzák magukat szükség esetén, itt ápolják az éjszaka „háborús sebeit” – a lopás közben kapott kézzúrásokat, miközben marihuánát vagy más drogot próbáltak szerezni. De minden előfordul itt, megjelennek közvetlen szülés előtt lévő lányok is.

Sokszor itt szereznek tudomást a gyerekek a „Repubblica de los muchachos”, „A fiúk köztársasága” létezéséről. Egymásnak mesélik, hogy ott vannak még focipályák is, napi háromszori étkezés, tiszta ruha és fizetést is kapnak, tanulhatnak asztalosmunkát, vagy zenélhetnek, számítógépezhetnek.

A Republica de los muchachos város a városban, oázis Latin-Amerika legreménytelenebb fővárosában, Bogotában. A város szegényei számára maga az Eldorádó: 8 hektár a Florida lakónegyed zöldjében. Az a hely, ahol minden utcagyerek szívesen élne.

Itt semmi nem hiányzik. Van saját pénze, a „cammello”. Külön államrendszerrel működik, kormányfővel és polgármesterrel, akiket minden évben közös szavazással választanak maguk a fiatalok (13 és 23 év közöttiek). Ügy irányítják a teljes adminisztrációt, hogy bármelyik igazi város is megirigyelhetné azt. Bank, ruházati szövetkezet, ahol előállítási áron szerezhetőek be a ruhadarabok, könyvtár, postahivatal, színház, football-, kosár- és röplabdapályák, elnöki hivatal, ebédlők, iskolatermek, laboratóriumok – minden svájci pontossággal működik. 300 fiú él itt, akik sikeresen leküzdötték az ide vezető 3 útszakaszt. Első a már említett utcai gondozás. A fiúknak maguknak kell kérni, hogy bevegyék őket a programba, mert el akarják hagyni az utcát. A-kiknél erős az elhatározás, meghívást kapnak a 4 ház közül az egyikbe. Itt legalább 40 napig megfigyelés alatt vannak, értékeli viselkedésüket a tanítás alatt, a szabályok betartására való képességüket,

alkalmazkodási készségüket. Csak az arra alkalmasak kerülnek be a programba és léphetnek be a Repubblica de los muchachos-ba. Aki eljutott idáig, még nem biztos, hogy meg is marad a diplomáig: visszaküldhetik, hogy kezdjék előlről a programot, vagy rövid időszakokra eltávolítják őket.

'A saját pénz itt egyúttal eszköz az ellenőrzésre is. A heti fizetésüket bármire költhetik, megtanulnak takarékoskodni. Az önkormányzatban megtanulják az egyéni felelősség érzését, és a versengést, hogy a szavazáskor megszerezzék társaik bizalmát.

„Az utca” – magyarázza don Saverio – „az a hely, ahol kezdődik és befejeződik a munkánk. Első látásra, aki a városkába kerül, megjavul, hiszen elérte a programunk utolsó szakaszát. Sajnos, a fiúknak több mint a fele a diploma után, vagyis több évi tanulás és aktivitás után visszatér az utcára, eljártsszák a sorsuk utolsó kártyáját is.”

(Gyermekvédelmi tapasztalatok Columbiában – Cherardo Milanesi cikke alapján, mely 1998. aug. 2-án jelent meg az olaszországi Famiglia Cristiana hetilapban.)